

INFORMÁCIE PRE PACIENTOV ANESTÉZIA

VÁŽENÝ PACIENT,

v najbližšom čase podstúpíte operačný alebo diagnostický výkon, ktorého súčasťou je aj takzvaná anestézia. Táto situácia je náročná nielen po fyzickej stránke, ale aj po stránke psychickej. Je preto prirodzené, že pociťujete obavy a strach. Náš tím v Nemocnici Bory sa vám bude snažiť zabezpečiť čo možno najbezproblémovejší priebeh vašej hospitalizácie. Na to je však nevyhnutná aj vaša spolupráca.

Preto vás prosíme o preštudovanie edukačného materiálu, ktorý vám poskytne základné informácie týkajúce sa **anestézie, typoch anestézie a o tom, kto anestéziu poskytuje**. V prípade akýchkoľvek ďalších otázok sa, prosím, obráťte na personál anestéziologickej ambulancie.

ČO JE ANESTÉZIA?

Význam slova anestézia, ktoré pochádza z gréčtiny, znamená „bez vnímania“. Je to teda stav, v ktorom nevnímame bolesť. Pre každý operačný výkon a každého pacienta sa vyberá najvhodnejší spôsob podania anestézie. Existuje viacero typov anestézie: lokálna, regionálna a celková anestézia. Každá z nich má svoje výhody a nevýhody, indikácie a kontraindikácie.

Konečný výber anestézie je výsledkom zváženia rôznych faktorov, akými sú **typ operačného výkonu, typ operačnej techniky, dĺžka operačného výkonu, váš zdravotný stav, stavba vášho tela, vaše pridružené ochorenia, ako aj vaše osobné preferencie a preferencie operátora**. Našou úlohou je teda vybrať vám ten najlepší typ anestézie, teda anestéziu na mieru a zaistiť vám nielen komfort, ale predovšetkým maximálne možnú bezpečnú anestéziologickú starostlivosť.

DRUHY ANESTÉZIE

CELKOVÁ ANESTÉZIA

Známa aj ako narkóza, je metóda vyvolávajúca stav bezvedomia a odstraňuje pocit bolesti z celého organizmu. Stav je podobný spánku a trvá od začiatku až do konca operácie. Celkovú anestéziu môže vykonávať iba lekár - anestéziológ. Najčastejšie je celková anestézia zvolená pre tie typy výkonov, ktoré sú dlhotrvajúce alebo pri ktorých je nutné úplne uvoľnenie svalov s cieľom zabezpečiť chirurgovi čo najlepšie operačné podmienky.

Príkladom sú operácie v neurochirurgii, operácie v dutine brušnej, operácie hrudníka či cievne operácie, ktoré sa vykonávajú v celkovej anestézii. Pacienta do celkovej anestézie uvádzame na operačnej sále. **Do krvného obehu podávame anestetikum** (narkotickú látku) intravenózne, čo znamená, že do žily pacienta ho zavedieme cez kanylu (plastovú, ohybnú hadičku). V priebehu niekoľkých sekúnd dochádza k strate vedomia a pacient zaspí. Bližšie informácie o celkovej anestézii nájdete v samostatnom edukačnom materiáli.

REGIONÁLNA ANESTÉZIA

Ide o typ anestézie, pri ktorej je po podaní tzv. lokálneho anestetika do blízkosti nervov alebo nervových pletencov znecitlivená iba určitá časť tela. Podstatou tohto typu znecitlivenia je prechodná zábrana presunu vzruchov nervovými vláknami. Pri regionálnej anestézii nie je vyradené vedomie.

Podľa toho, do akého miesta podávame znecitlivejúcu látku, môžeme regionálnu anestéziu rozdeliť na centrálnu techniku (epidurálna, spinálna anestézia) a periférne nervové blokády. Bližšie informácie o technikách regionálnej anestézie nájdete v samostatnom edukačnom materiáli.

LOKÁLNA ANESTÉZIA

Lokálna, alebo aj miestna anestézia, je technika, pri ktorej je znecitlivejúca látka injekčne podaná priamo do miesta operačného výkonu. Lokálnu anestéziu obvykle podáva sám operátor. Je vhodná pre menšie operačné výkony, napríklad šitie malej rany či odstránenie bradavíc a znamienok.

KTORÝ TYP ANESTÉZIE JE PRE MŇA VHODNÝ A MÔŽEM SI VYBRAŤ?

O tom, ako možno využiť anestéziu pre váš operačný výkon, budete informovaný anestéziológom na našom predanestetickom vyšetrení. O type anestézie, ktorý vám bude podaný, totiž rozhoduje viacero faktorov, v neposlednom rade aj váš aktuálny zdravotný stav. Preto sa môže stať, že ten istý operačný zákrok je vykonaný u dvoch pacientov v rôznych typoch anestézie.

KTO JE ANESTÉZIOLÓG?

Je to lekár špecialista v medicínskom odbore anestéziológia a intenzívna medicína. Je nepostrádateľnou súčasťou modernej medicíny, odborníkom v starostlivosti o pacienta v predoperačnom, operačnom a pooperačnom období.

Anestéziológ je lekár, ktorý:

- » vykonáva predanestetické vyšetrenie, teda odborné vyšetrenie vo fáze plánovania operačného výkonu,
- » zabezpečí bezbolestný a bezpečný priebeh operačného výkonu, ktorý plánujete absolvovať,
- » vykoná celkovú alebo regionálnu anestéziu,
- » podieľa sa na vašej predoperačnej príprave,
- » je špecialistom na tíšenie bolesti, a to nielen pri podávaní liekov do žily, ale aj pri vykonaní nervových blokáde alebo aplikácii špeciálnych náplastí,
- » dohliada na vaše úspešné prebudenie z anestézie;

KTO JE ANESTÉZIOLOGICKÁ SESTRA?

Je to sestra špecialistka v anestéziológii a intenzívnej starostlivosti, ktorá poskytuje komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť a anestetickú starostlivosť o pacienta v predoperačnom, operačnom aj pooperačnom období.

Je „pravou rukou“ anestéziológa a spolu tvoria anestéziologický tím, bez ktorého sa operácia nezačne.

OPERAČNÝ VÝKON V NEMOCNICI BORY

Ak ste sa rozhodli pre operačný výkon v našej Nemocnici Bory, lekár špecialista (chirurg, ortopéd, gynekológ, urológ, ...) vám stanoví termín operačného alebo diagnostického výkonu, poskytne edukačný materiál o anestéziologickej ambulancii a anestézii a dá vyplniť predanestetický dotazník.

Taktiež vás informuje, že máte možnosť absolvovať edukáciu o anestézii v priestoroch edukačného centra v nemocnici alebo sa prihlásiť online na naše vzdelávanie s názvom Edukačná hodinka. Následne je potrebné objednať sa na predanestetické vyšetrenie v našej nemocnici. Vybrať si môžete z viacerých možností:

- » objednanie priamo na recepcii
- » objednanie cez call centrum
- » objednanie cez webovú stránku nemocnice (už čoskoro dostupné pre pacientov)

KEDY SA STRETNEM S ANESTÉZIOLÓGOM A AKÝ MA TOTO STRETNUTIE VÝZNAM?

Predanestetické vyšetrenie je neoddeliteľnou súčasťou predoperačnej prípravy a vykonáva ho lekár anestéziológ v anestéziologickej ambulancii. Dôležitou súčasťou je zistenie vašej anamnézy a vyšetrenie vášho celkového zdravotného stavu, ktoré je zamerané na činnosť srdca, pľúc a cievny systém.

Vyšetrenie pomáha určiť, v akom momentálnom zdravotnom stave sa nachádzate, aby sme včas identifikovali významné odchýlky a pripravili vás na výkon v anestézii čo najlepšie.

ANESTÉZIOLOGICKÁ AMBULANCIA KROK ZA KROKOM

1. V deň termínu, na ktorý ste sa objednali do anestéziologickej ambulancie, prichádzate do Nemocnice Bory, kde sa zaevidujete na hlavnej recepcii alebo v kiosku.
2. Obdržíte registračný lístok a prechádzate k recepcii, ktorá patrí k anestéziologickej ambulancii - recepcia A (žltá farba).
3. Recepcná skontroluje, či máte so sebou požadované dokumenty (predanestetický dotazník, súhrn/výpis zo zdravotnej dokumentácie, odbery krvi a moču) a usadí vás do čakárne.
4. Následne, prosím, sledujte vyvolávací systém na televíznej obrazovke v čakárni, kde sa objaví vaše číslo a číslo dverí, do ktorých máte vojsť.
5. Vo dverách anestéziologickej ambulancie na vás už bude čakať sestra, ktorá vás uvíta a spýta sa na vaše identifikačné údaje.
6. Usadí vás v ambulancii, kde vám zmeria vaše vitálne funkcie (krvný tlak, frekvenciu srdca, teplotu vrátane saturácie krvi kyslíkom, hmotnosť a výšku) a vyžiada si od vás zdravotnú dokumentáciu i doplňujúce vyšetrenia.
7. Spoločne si prejdete vyplnený predanestetický dotazník a v prípade nejasností, možných komplikácií alebo zistených pridružených ochorení vám bude klásť otázky o vašom zdravotnom stave, vypíše s vami potrebnú dokumentáciu a poskytne doplňujúce informácie.
8. Po zhodnotení a posúdení vášho zdravotného stavu vás anestéziologická sestra odprevadí do ambulancie lekára – anestéziológa.
9. Ten sa s vami porozpráva o všetkých možnostiach anestézie a pomôže vám vybrať najvhodnejší spôsob pre plánovaný operačný zákrok alebo diagnostický výkon vzhľadom na váš zdravotný stav.
10. Podľa dostupných vyšetrení zhodnotí váš momentálny zdravotný stav. Správnu analýzu zdravotného stavu sa predíde prípadným komplikáciám v priebehu operácie. Ak budete mať otázky ohľadom anestézie, lekár vám ich ochotne zodpovie.
11. Nakoniec si s vami ešte preštuduje informovaný súhlas o anestézii, ktorý následne obaja podpíšete.
12. Výstupom predanestetického vyšetrenia je komplexný súhrn vášho zdravotného stavu, ktorý bude základným zdrojom informácií pre lekára - anestéziológa, ktorý sa o vás bude starať na operačnej sále, ako aj pre lekára, ktorý bude operačný zákrok vykonávať.

PREČO JE TOĽKO OTÁZOK O MOJOM SÚČASNOM, ALE AJ MINULOM UŽÍVANÍ LIEKOV?

Lekár - anestéziológ je zodpovedný za váš zdravotný stav v priebehu celého operačného alebo diagnostického výkonu. Je preto dôležité, aby ste anestéziologickú sestru a lekára – anestéziológa presne informovali:

- » o vašich zdravotných problémoch,
- » o tom, aké lieky užívate, prípadne, aké ste užívali v minulosti, pretože môžu ovplyvniť vašu odpoveď na anestetiká. Ak užívate nejaké lieky, je vhodné ich doniesť so sebou do nemocnice a lekár - anestéziológ vám vysvetlí, ktoré lieky je nutné užiť ráno v deň operácie (väčšinou sú to lieky na vysoký krvný tlak, poruchy rytmu srdca, na astmu),
- » o vašich operáciách v minulosti a o tom, ako ste znášali anestéziu, či a aké problémy sa u vás v súvislosti s anestéziou vyskytli,
- » o alergií na lieky, ako aj na potraviny, o užívaní alkoholu či drog,
- » o užívaní hormonálnej antikoncepcie, ženy totiž môžu výkon podstúpiť až štyri týždne po jej vysadení,
- » ak užívate liek Anopyrín. Je nutné ho vysadiť sedem až 10 dní pred plánovanou operáciou, prípadne ho nahradiť injekčnou formou lieku podľa odporúčenia internistu.

PREČO SA PÝTAME NA PITIE A FAJČENIE?

Cigarety a alkohol výrazne ovplyvňujú vaše telo. Pre ich negatívny účinok na pľúca, srdce, pečeň, krv a ostatné orgány sa môže meniť účinok anestetika počas operácie, preto je dôležité nám o ich užívaní povedať. To isté platí pre užívanie drog (marihuana, kokaín, amfetamín, atď.). Pacienti sa zvyčajne zdráhajú rozprávať o týchto skutočnostiach, ale táto informácia je dôverná a vďaka nej vám vieme poskytnúť bezpečnejšiu anestéziu. Zatajenie týchto skutočností ohrozuje vaše zdravie.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY PRE REALIZÁCIU PREDANESTETICKÉHO VYŠETRENIA

Súhrn/výpis zo zdravotnej dokumentácie od praktického lekára (nie starší než jeden mesiac)

- » Súhrn/výpis zo zdravotnej dokumentácie od ambulatného alebo nemocničného špecialistu, ak pacient takého navštevuje, napr. kardiológa, pneumológa, diabetológa, a pod. (nie starší ako jeden mesiac pred vyšetrením)
- » EKG vyšetrenie (nie staršie než cca jeden mesiac pred termínom vyšetrenia v AA)
  - u všetkých pacientov nad 40 rokov
  - u všetkých pacientov bez ohľadu na vek, ktorí sa liečia na akékoľvek ochorenie srdca, ciev alebo majú diabetes
  - u všetkých pacientov bez ohľadu na vek, u ktorých lekár indikujúci výkon vyhodnotí potrebu realizácie EKG na základe klinického kontextu alebo aktuálnych ťažkostí
- » Krvný obraz (nie starší ako jeden mesiac pred termínom vyšetrenia)
- » Chemické vyšetrenie moču (nie staršie ako jeden mesiac pred termínom vyšetrenia)
- » Vyplnený predanestetický dotazník

www.nemocnica-bory.sk
call centrum: 0950 105 510

 PentaHospitals
Nemocnica Bory